

GESCHILLEN
COMMISSIES
BIJZONDER
ONDERWIJS

LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET KATHOLIEK ONDERWIJS

Gescheiden ouders, weigering aanwezigheid nieuwe partner van een van de ouders bij adviesgesprek. Onjuist presenteren grondslag voor weigering. Klacht met betrekking tot onjuist presenteren grondslag gegrond, overige klachtonderdelen ongegrond.

De klacht ziet op de weigering van de school om de nieuwe partner van klaagster bij het gesprek over het voorlopig schooladvies aanwezig te laten zijn. De school doet dit verzoek nadat de dochter van klaagster heeft aangegeven de nieuwe partner van klaagster niet bij het gesprek te willen. Klaagster vraagt zich af of de school hiertoe kon beslissen en trekt hetgeen de school hieraan ten grondslag legt in twijfel. De school meent dat de klachten ongegrond zijn en stelt dat zij geen zelfstandige informatieplicht heeft aan de nieuwe partner van klaagster. Zij heeft de aanwezigheid van de nieuwe partner geweigerd in het belang van de dochter van klaagster.

De Commissie overweegt dat in eerste instantie een verzoek gedaan is aan klaagster om zonder haar nieuwe partner naar het voorlopig adviesgesprek te komen. De school wilde escalatie tijdens het gesprek uitsluiten en op aangeven van de leerling heeft de school aangenomen dat de aanwezigheid van de nieuwe partner deze in gevaar kon brengen. De reactie van klaagster op het verzoek van de school heeft ertoe geleid dat de school gesterkt werd in de gedachte dat zij de juiste beslissing nam de nieuwe partner van klaagster niet toe te laten tot het gesprek. De Commissie concludeert dat de afweging van de school de juiste geweest is, in het belang van de leerling.

De commissie overweegt voorts dat het niet op de juiste wijze presenteren van de grondslag om tot de beslissing te komen heeft geleid tot enige onduidelijkheid en daarmee de klacht in het leven geroepen. De klacht is slechts op dit onderdeel gegrond.

Klachtnummer 2019/264

ADVIES

Aan het bestuur van Stichting * te (plaatsnaam 1) (hierna: verweerder of het bevoegd gezag) inzake de klacht van mevrouw * (hierna: klaagster). Klaagster is de moeder van (naam dochter) (hierna: de leerling). De leerling is elf jaar en zit in groep 8 van de * basisschool voor ontwikkelingsgericht onderwijs in (plaatsnaam 2) (hierna: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke Klachtencommissie voor het Katholiek Onderwijs (hierna: de Commissie) heeft op 11 december 2019 de klacht van klaagster ontvangen. De klacht is gericht tegen de zorgcoördinator van de school, mevrouw * (hierna: de IB-er), mevrouw *, directeur van de school, (hierna: de directeur), en het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag van de school wordt aangemerkt als verweerder. Het verweerschrift heeft de Commissie van de gemachtigde van verweerder, mr. M.W.A. Scholtes van Brussee Lindeboom Advocaten te Den Haag (hierna: gemachtigde), op 4 februari 2020 ontvangen.

Op 2 maart 2020 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden te Amsterdam. Klaagster is vergezeld door haar nieuwe partner/gemachtigde, * (hierna: nieuwe partner), verschenen. Namens verweerder

waren de directeur en mevrouw * eveneens directeur van de school (hierna: de directeur), en een lid van het college van bestuur van het bevoegd gezag, de heer * (hierna: de bestuurder), bijgestaan door de gemachtigde van verweerder aanwezig.

II. Het standpunt van klaagster

De directe aanleiding van de klacht is de e-mail van 29 november 2020 van de IB-er en de leerling aan klaagsters waarin de leerling klaagster vraagt zonder haar nieuwe partner naar het voorlopig schooladviesgesprek (van 2 december 2019) te komen, omdat de leerling bezwaar heeft tegen diens aanwezigheid. Klaagster is boos over de beslissing van de school dat haar nieuwe partner niet welkom is bij dit gesprek en dat dit alleen kan als haar ex-partner hiervoor schriftelijk toestemming zou geven. De school baseert zich daarbij op een niet bestaande wettelijke regel en een voor klaagster onbekend protocol. Het is volgens klaagster niet aan de minderjarige leerling, opgestoot door haar oudere zus en haar vader, om te bepalen of de nieuwe partner al dan niet bij het adviesgesprek is. De school dient zich daarin neutraal op te stellen. De nieuwe partner zou als toehoorder bij het gesprek zijn ter ondersteuning van klaagster die vergeetachtig is en bang is geconfronteerd te worden met het agressieve gedrag van de leerling tegen haar. Zij beschrijft de reden dat zij haar (nieuwe) partner bij dit gesprek wenste te hebben zelf als volgt. "Ik heb sinds maart een zware burn-out, ik heb door de gewelddadige situatie een PTTS opgelopen en ben door deze hele toestand erg vergeetachtig. Mijn partner is in dat gesprek mijn geheugen. Daarnaast heb ik onlangs met hartklachten op de hartbewaking gelegen. Ik wil voorkomen dat mijn dochter wederom mij de les probeert te lezen en de dienst wil gaan uitmaken wie ik mag meenemen (...)."

De klacht bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Handelde de IB-er correct door eerst te stellen in haar e-mail van 29 november 2019 dat klaagster haar partner niet mocht meenemen op verzoek van de leerling, waarbij geen melding is gemaakt van de blokkade die in de wet zou staan?
2. Handelde de directeur van de school correct door te blijven beweren dat er een wettelijke regel zou zijn, terwijl klaagster duidelijk heeft aangegeven dat de directeur de plank missloeg?
3. Handelde de school correct door klaagster als moeder het gesprek te weigeren, terwijl de school in het gesprek in augustus 2019 met klaagster en haar nieuwe partner al op de hoogte is gebracht van alle problemen in de thuissituatie van de leerling?
4. Had de school op verzoek van de leerling mogen besluiten om de nieuwe partner van klaagster te blokkeren?
5. Is de Commissie van mening door in een moeilijke echtscheidingssituatie de school met het beweerde toestemmingsrecht voor een gesprek in deze situatie bij de ex-partner neer te leggen die alleen maar escalerend werkt, omdat de ex-partner alleen om te pesten toestemming weigert.

III. Het standpunt van verweerder

Verweerder meent dat de klacht van klaagster ongegrond is.

- De school heeft de wettelijke verplichting, artikel 42 van de Wet op het primair onderwijs (WPO), om adviesgesprek vast te stellen als onderdeel van het onderwijskundig rapport over het volgen van aansluitend voortgezet onderwijs (VO). Zowel de inbreng van de leerling als haar ouders zijn daarbij van belang. Op basis van deze wettelijke regeling dient de school gegevens vast te leggen, zodat de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG) en de uitvoeringsregels van de AVG van toepassing zijn.
- Er is geen wettelijke basis waarvan de school gehouden is tegemoet te komen aan het verzoek van klaagster om een gesprek over de leerling in aanwezigheid van haar nieuwe partner te voeren. Partner is geen verzorger en er is geen familierechtelijke betrekking. Uit de wet volgt dat de school geen zelfstandige informatieplicht heeft aan nieuwe partner (geen verzorger,

voogd of familierechtelijke betrekking). Ex-partner heeft zich naar de school niet uitgelaten over de aanwezigheid van de nieuwe partner bij het gesprek.

- Voor de school staat voorop dat zij een neutrale positie inneemt ten opzichte van beide ouders. Gesprekken vinden plaats in een veilige en neutrale setting. De school heeft eigen afweging gemaakt om klaagster niet toe te staan haar nieuwe partner mee te nemen naar het gesprek. Dat de nieuwe partner slecht toehoorder zou zijn maakt dat niet anders. De school heeft in het belang van de leerling gehandeld, omdat de aanwezigheid van de nieuwe partner spanningen voor de leerling zouden opleveren. De neutraliteit van de school brengt mee dat zij zich afzijdig houdt hoe en waarom de leerling dit wenst.
- Het gaat om het belang van de leerling in de zin van artikel 1:377c van het Burgerlijk Wetboek (BW) en niet om het belang van klaagster om zich adequaat te laten bijstaan in een adviesgesprek.
- Klaagster had kunnen vragen aan de leerling en de IB-er om het gesprek in verband met haar vergeetachtigheid te laten opnemen. Of als daar bezwaren tegen waren van de leerling en/of IB-er het gesprek te laten vastleggen door een notulist van de school.
- De nieuwe partner is in deze situatie niet een jurist, maar de levenspartner van klaagster.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie ziet zich gesteld voor een klacht die vragenderwijs is opgesteld en verschillende aspecten in zich bergt zoals de positie van de nieuwe partner ten opzichte van de school, de leerling en de beide ouders, wat betreft de inbreng van de nieuwe partner en zijn aanwezigheid in verschillende hoedanigheden waaronder die van gemachtigde of toehoorder bij een adviesgesprek op school in aanwezigheid van de leerling. Behalve regelgeving en wettelijke grondslag wordt ook de opstelling van de school, de invloed van de andere ouder en de constitutie van klaagster evenals haar speciale - tumultueuze - verhouding tot de leerling bij de klacht betrokken.

De Commissie begrijpt de klacht zo dat klaagster meent dat de school over de aanwezigheid van de nieuwe partner bij het adviesgesprek: (1) niet meteen heeft gezegd dat hiervoor een wettelijke blokkade is, (2) ten onrechte stelt dat daarvoor op basis van de wet de toestemming van de ex-partner nodig is, (3) dit besluit ondanks dat zij op de hoogte was van de thuissituatie, (4) dit niet kan besluiten op verzoek van de (minderjarige) leerling en (5) door haar houding de situatie heeft geëscaleerd.

De Commissie overweegt hierover als volgt.

De Commissie constateert dat het gesprek over het schoolniveau (mededeling van de school welk schooltype de school voor ogen heeft) in aanwezigheid van de leerling en haar ouders plaatsvindt, om de gelegenheid te geven tot een reactie. Ook constateert de Commissie dat er sprake is van een problematische echtscheiding. De school heeft na het vernemen daarvan de beide met gezag beklede ouders apart uitgenodigd. Daarin is de school tegemoetkomend geweest. Op 29 november 2019 was het gesprek met de vader van de leerling en op 2 december 2019 zou het gesprek met klaagster zijn. Klaagster ontvangt op 29 november 2019 de e-mail van de IB-er met het verzoek de nieuwe partner niet aanwezig te laten zijn bij het gesprek. De schriftelijke reactie van klaagster daarop was beslist en onverbiddelijk. Zij stond erop dat de nieuwe partner erbij zou zijn. Waar klaagster de school verwijt dat geen toenadering is gezocht met haar, terwijl bij het goed verlopen gesprek met haar en de school in augustus 2019 de nieuwe partner aanwezig was, miskent zij de toon en de scherpe bewoordingen van dit antwoord. Er werd de school in feite geen ruimte meer gelaten. De redenen die klaagster in dat bericht aanvoerde hebben veel te maken met de moeizame verhouding tussen klaagster en de leerling, die als uitzonderlijk problematisch beschouwd kan worden. Expliciet wordt ook benoemd dat de gedachte is dat de ex-partner er achter zit. Voorts is als drijfveer benoemd dat klaagster zich niet meer zou dienen te laten ringeloren door de leerling. De Commissie stelt vast dat klaagster daarin en later geen redenen aanvoert die te maken hebben met het belang van het kind. Daarmee wordt de eigen verplichting als ouder, volgend uit artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag (verdrag ter

bescherming van (de rechten van) het kind) miskend, alsook de verplichting die de school heeft om het belang van het kind voorop te stellen. Het belang was op dat moment het voorspoedige verloop van het gesprek waarbij de leerling aanwezig zou zijn. De overwegingen van de school gaan terecht wèl in de richting van het belang van het kind daarbij.

Op het eerste klachtonderdeel overweegt de Commissie dat de IB-er slechts een verzoek heeft gedaan en dat het beroep op enige regel of verbod niet aan de orde was. Haar kan geen enkel verwijt gemaakt worden. Ter zitting is door klaagster nog aangevoerd dat haar veiligheid in het geding was als gevolg van de onvoorspelbare, agressieve, fysieke opstelling van de leerling naar klaagster in de thuissituatie. Dat is niet eerder op die manier naar voren gebracht. De zorg voor de persoonlijke veiligheid van de deelnemers aan het gesprek zou in eerste instantie moeten worden gelaten aan de school. Dat kan noch klaagster noch de nieuwe partner als eigen taak of verantwoordelijkheid zien. In dit verband is verder nog op te merken dat de belevingen van klaagster en de school over het gedrag van de leerling uiteen loopt, nu de school aangeeft geen enkel probleem te hebben met het gedrag van de leerling. Als klaagster dit meteen aan de orde had gesteld was er misschien een aanleiding voor de school geweest om nader contact met klaagster op te nemen. Een groot belang dient natuurlijk te liggen bij de veiligheid van iedere betrokkene, maar in het bijzonder van de leerling. Dat de school escalatie wilde uitsluiten en op aangeven van de leerling kon aannemen dat de aanwezigheid van de nieuwe partner die in gevaar kon brengen, terwijl van de reactie van klaagster geen enkele geruststelling uitging, was er voor de school voldoende aanleiding te komen tot de beslissing zich tegen de aanwezigheid van de nieuwe partner bij dit gesprek te keren.

De IB-er heeft dat niet gedaan, maar wel de directeur. Daarbij heeft de directeur in telefonische gesprekken zich gebaseerd op de ter zake vigerende richtlijnen. Dat zijn de richtlijnen die de Vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs (Verus) in het algemeen heeft gegeven. Op zich kan de directeur niet euvel geduid worden dat gedacht is dat er een wettelijke basis aan ten grondslag lag. Dit materiaal is als algemeen geldend aangereikt en op gezaghebbende titel verschaft. Los van de vraag of daaruit zou voortvloeien dat instemming van de ex-partner beslissend zou zijn, moet worden vastgesteld dat dit geen directe wettelijke grondslag heeft.

Ten aanzien van het tweede klachtonderdeel moet daarom worden vastgesteld dat de directeur formeel een onjuiste grondslag heeft aangegeven en dat in dat opzicht de klacht gegrond is. De directeur heeft het op eigen gezag meegedeeld en heeft niet verwezen naar de betreffende richtlijnen op de website van de school, zodat het niet kon worden nagezocht door klaagster om zich te vergewissen van de inhoud en de grondslag. De mededeling is daarom op zichzelf blijven staan.

De schoolgids vermeldde deze richtlijnen kennelijk ook niet.

De beantwoording van de kant van het bevoegd gezag op de klacht van klaagster verwees wel naar de tekst van deze richtlijnen, maar niet op de herkomst ervan. Aldus is te verklaren dat de klacht in kwestie is ingediend als gebaseerd op de ontkenning van een wettelijke basis. Er is begrip op te brengen voor de school, die zich geconfronteerd zag met een uitzonderlijke situatie. Overigens was dit voor klaagster kennelijk ook een onvermoede gang van zaken, daar klaagster ter zitting te kennen gaf in eerste instantie niet geweten te hebben dat de leerling bij het betreffende gesprek aanwezig zou zijn.

Klaagster stelt zich op het standpunt dat de school een zelfstandig oordeel moet geven en dat kan onderschreven worden. In feite heeft de school dat ook gedaan. Waar de school daarbij aangeeft de belangen van de leerling en het belang van een ongestoord verloop van het gesprek vooropgesteld te hebben, is dat een juist te oordelen insteek. Een indringend onderzoek naar achtergronden vooraf en juistheid c.q. oprechtheid van uitlatingen en bedoelingen kan van de school niet verwacht worden.

In het omgaan met (gescheiden) ouders is juist het devies om als school zo neutraal mogelijk te blijven en zich niet te mengen in onenigheden tussen (gescheiden) ouders. De eerste reactie van klaagster leunde erg op de onenigheid met haar ex-man en de school heeft er goed aan gedaan daarbuiten te blijven. Gelet op de heftigheid die dit geval kenmerkt heeft de school er goed aan gedaan het belang

van de leerling voorop te stellen en het gesprek buiten de aanwezigheid van de nieuwe partner te willen voeren.

De laatste drie klachtonderdelen stuiten daarop af.

De conclusie is dus dat de afweging van de school juist is geweest, maar dat het niet op de juiste wijze presenteren van de grondslag van de beslissing de nieuwe partner niet toe te laten enige onduidelijkheid en daarmee de klacht in het leven heeft geroepen. De klacht is op dat onderdeel gegrond te achten.

De school heeft verder de mogelijkheid voor een gesprek in aanwezigheid van klaagster open gehouden en alternatieven aangedragen. Ook aan de zijde van klaagster waren alternatieven denkbaar zoals het van tevoren inbrengen/toezenden van de voorbereidingen die volgens haar bewerkelijk waren en/of een gesprek zonder de nieuwe partner. Klaagster wist uit de eerdere gelegenheid van het onderling gesprek dat de school daarvoor open stond. Er is enerzijds begrip voor dat in de geestelijke noodsituatie waarin klaagster verkeerde niet de weerbaarheid bestond om dit op te nemen met de school, maar anderzijds kan de school hierin geen verwijt treffen.

De door klaagster ter zitting opgevoerde argumentatie dat de vervangende aanwezigheid van vrienden of bekenden bij het gesprek lastig was en dat bijstand van een derde haar op hoge kosten zou komen te staan, is niet eerder aan de school voorgelegd. Nogmaals moet worden vastgesteld dat de aanvankelijk afwijzende houding van klaagster nader contact over een oplossing in de weg heeft gestaan. Inmiddels zijn er gelukkig weer contacten tussen klaagster en de school, zodat de leerkrachten van de school contact met klaagster kunnen hebben over haar kinderen op de school.

V. Oordeel over de gegrondheid van de klacht

Klachtonderdeel 2 is gegrond. Klachtonderdelen 1,3,4 en 5 zijn ongegrond.

VII. Aanbeveling aan school

De commissie beveelt school aan:

- de richtlijnen voor gescheiden ouders zichtbaar(der) te maken op de website en in de schoolgids van de school.

Aldus gegeven op 2 maart 2020 door mr. J. Godrie, voorzitter, A. Tillekens en drs. W. van der Linden-Stallinga, leden, in aanwezigheid van mr. P. van Veen als secretaris.